

Biegacz zielonożłoty
(R. Jaskuła)

W powszechnym przeświadczeniu drzewo, które zostało złamane, wyrwane z korzeniami przez wiatr lub przewróciło się ze starości, uważa się za martwe. Jednak wtedy takie drzewa zaczynają swoje „drugie życie”, stając się siedliskiem rozwoju i schronieniem dla setek różnych organizmów. Są wśród nich grzyby i śluzowce, płazy, ptaki czy drobne ssaki, ale przede wszystkim przeróżne bezkręgowce, w tym głównie owady. Wiele owadów występuje wyłącznie w martwym drewnie, którego ilość w lasach warunkuje czy takie gatunki są częste czy rzadkie, a nawet ginące i zagrożone.

Rohatyniec nosorożec
(R. Jaskuła)

MARTWE DREWNO JAKO OSTOJA RÓŻNORODNOŚCI OWADÓW

Struktura martwego drewna (zależna od stopnia jego rozkładu uwarunkowanego obecnością różnych gatunków grzybów) sprawia, że nawet pojedyncza martwa kłoda może stać się ważną ostoją różnorodności gatunkowej owadów. Dla wielu z nich martwe drzewo jest schronieniem w okresie zimy (np.: chrząszcze biegaczowate, kusakowate, omarlicowate, błonkówki z rodziny gąsienicznikowatych), lub miejscem gdzie w okresie wegetacyjnym chronią się przed upałem lub szukają wilgoci. Inne, jak na przykład szerszenie, zakładają w nich swoje gniazda

Trzpiennik olbrzymi
(R. Jaskuła)

wykorzystując zarówno dziuple w próchniejących drzewach, jak i samo próchno drzew, które zmieszane ze śliną stanowi w gnieździe budulec plastrów (masa papierowa). Najbardziej specyficzną grupą są jednak owady ściśle związane z martwym drewnem, gdyż tylko w nim są w stanie rozwijać się ich jaja, larwy i poczwarki.

GŁÓWNE EKOLOGICZNE GRUPY OWADÓW ZWIĄZANYCH Z MARTWYM DREWNIEM:

- » **saproksylofagi** - odżywiają się drewnem (ksylofagi) lub próchnem (kariofagi) (np. pachnica dębowa, ciołek matowy, chrząszcze z rodzin kornikowatych, kózkowatych, sprężykowatych, trociniarka czerwica);
- » **mykofagi** - odżywiają się grzybami, które rozwijają się na martwym drewnie (np. chrząszcze czarnuchowate z rodzaju grzybiec);

Gąsienica
trociniarki czerwicy
(R. Jaskuła)

Szerszeń europejski
(K. Nowak)

Larwa kózki
(R. Jaskuła)

Aleja lipowa
w Wólce Łasieckiej
(K. Nowak)

Ciołek matowy
(R. Jaskuła)

- » **koprofagi** - odżywiają się odchodami zwierząt żyjących w i na martwym drewnie;
- » **nekrofagi** - żywią się ciałami lub szczątkami zwierząt znajdującymi się m.in. w dziuplach czy próchnie (np. chrząszcze skórnikowate, różne muchówki);
- » **parazytoidy** - owady, których larwy pasożytują na saproksylofagach (np. gąsienicznikowate);
- » **drapieżniki** - polują na wszystkie wyżej wymienione grupy, są tylko pośrednio związane z martwym drewnem (np. chrząszcze biegaczowate).

Ogniczek większy
(R. Jaskuła)

OSTOJE OWADÓW SAPROKSYLICZNYCH W BPK

Choć zdecydowana większość lasów Bolimowskiego Parku Krajobrazowego to obszary użytkowane gospodarczo, a przez to na ogół uprzętałe z martwego drewna, na jego terenie znajduje się szereg miejsc ważnych z uwagi na ochronę owadów saproksylicznych. Należą do nich m.in. rezerваты przyrody („Kopanicha”, „Puszcza Mariańska”, „Ruda Chlebacz”, częściowo także „Rawka”). Znajdują się w nich nie tylko duże ilości próchniejących lub martwych drzew, ale co jest równie istotne dla saproksylofagów, wiele z tych drzew ma średnicę powyżej 40 cm i długość większą niż 3 m, oraz znajduje się w różnym stadium rozkładu, przez co są atrakcyjne dla owadów o różnych wymaganiach siedliskowych. Takimi ostojami (głównie dla pachnicy dębowej, który to chrząszcz jest w Polsce prawnie chroniony) są także aleje i skupiska starych, ponad stuletnich dębów i lip, rozproszone w różnych częściach Parku.

ISBN 978-83-64899-43-0

Wydawca: Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Łódzkiego, ul. Solna 14, 91-423 Łódź, tel. 42 640 65 61
info@parkilodzkie.pl, www.parkilodzkie.pl

Koncepcja i opracowanie: Oddział Terenowy Bolimowskiego Parku Krajobrazowego, ul. Batorego 41, 96-100 Skierniewice
tel. 46 833 37 77, e-mail: bpk@parkilodzkie.pl

Opracowanie tekstu: Radomir Jaskuła, Kinga Nowak

Fotografie: Radomir Jaskuła, Kinga Nowak

Współpraca: Wydział Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Łódzkiego, Fundacja „Biodiversitatis”

Skład i druk: Euro Pilot Sp. z o.o., ul. Konarskiego 3, 01-355 Warszawa
www.europilot.com.pl, tel. 22 664 37 20

Odwiedź ZPKWL
na Facebooku

Dofinansowano ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi
Łódź 2021

ZESPÓŁ PARKÓW
KRAJOBRAZOWYCH
WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO

Owady Bolimowskiego Parku Krajobrazowego związane z martwym drewnem

Puszcza Bolimowska (K. Nowak)

Paśnik niszczyca
(R. Jaskuła)

województwo
łódzkie